

Proves d'accés a la universitat

Anàlisi musical

Sèrie 1

Qualificació			
Exercici 1		1	
		2	
		3	
		4	
		5	
		6	
		7	
		8	
		9	
		10	
Exercici 2	Part A	1	
		2	
		3	
		4	
		5	
	Part B		
Exercici 3		1	
		2	
		3	
		4	
Suma de notes parcials			
Qualificació final			

Etiqueta de l'alumne/a

Ubicació del tribunal

Número del tribunal

Etiqueta de qualificació

Etiqueta del corrector/a

Aquesta prova consta de tres exercicis i s'iniciarà amb les audicions en què es basen l'exercici 1 i l'exercici 2.

Exercici 1

[4 punts: 0,4 punts per cada qüestió. No hi haurà descomptes de penalització en cap cas.]

Aquest exercici consisteix en l'audició de deu fragments de música. Cada fragment es repetirà dues vegades abans de passar al següent. Després d'un petit interval, tornareu a escoltar els deu fragments tots seguits.

Escolteu amb atenció els deu fragments que sentireu a continuació i trieu la resposta correcta entre les quatre que es proposen per a cada fragment.

1. *a)* Flauta.
b) Oboè.
c) Clarinet.
d) Fagot.

2. *a)* Simfonia.
b) Sonata.
c) Concert.
d) Quartet de corda.

3. *a)* Banda.
b) *Combo*.
c) Quintet de vent.
d) Cobla.

4. *a)* Contrapunt.
b) Bordó.
c) Homofonia.
d) Monodia.

5. *a)* Renaixement.
b) Segle xx.
c) Barroc.
d) Edat mitjana.

6. *a)* Música minimalista.
b) Música impressionista.
c) Música electroacústica.
d) Música descriptiva.

7. *a)* *Ska*.
b) *Funk*.
c) *Rock* simfònic.
d) *Folk-rock*.

8. *a)* *Glissando*.
b) *Vivace*.
c) *Staccato*.
d) *Rubato*.

9. a) Binari compost.
 b) Binari simple.
 c) Ternari compost.
 d) Quaternari simple.

10. a) *Lied*.
 b) Ària per a tenor.
 c) Recitatiu.
 d) Ària per a baríton.

Exercici 2

[4 punts en total]

Aquest exercici consisteix en l'audició d'una peça musical que escoltareu dues vegades. Després d'un interval de quatre minuts, la tornareu a escoltar per tercer cop.

A) Anàlisi formal i estructural

[3 punts: 0,6 punts per cada qüestió; es descomptaran 0,1 punts per cada resposta incorrecta. Per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Escolteu amb atenció la peça que sentireu a continuació, que figura en la llista d'obres que heu de conèixer, i trieu la resposta correcta a cada qüestió.

Text de la cançó

Ground Control to Major Tom,
 Ground Control to Major Tom:
 Take your protein pills and put your helmet on.
 Ground Control to Major Tom (Ten, Nine, Eight, Seven,
 Six):
 Commencing countdown, engines on (Five, Four, Three),
 Check ignition and may God's love be with you (Two,
 One, Liftoff!).

This is Ground Control to Major Tom:
 You've really made the grade!
 And the papers want to know whose shirts you wear.
 Now it's time to leave the capsule if you dare.
 «This is Major Tom to Ground Control:
 I'm stepping through the door.
 And I'm floating in a most peculiar way.
 And the stars look very different today.
 For here
 Am I sitting in a tin can,
 Far above the world.
 Planet Earth is blue
 And there is nothing I can do.

Though I'm past one hundred thousand miles
 I'm feeling very still
 And I think my spaceship knows which way to go.
 Tell my wife I love her very much, she knows.»
 Ground Control to Major Tom:
 Your circuit's dead, there's something wrong.
 Can you hear me, Major Tom?
 Can you hear me, Major Tom?
 Can you hear me, Major Tom?
 Can you...
 «Here am I floating round my tin can,
 Far above the Moon.
 Planet Earth is blue
 And there is nothing I can do.»

Traducció al català

Centre de control al comandant Tom,
 centre de control al comandant Tom:
 prengui's les càpsules de proteïnes i posi's el casc.
 Centre de control al comandant Tom (deu, nou, vuit, set, sis):
 comença el compte enrere, motors en marxa
 (cinc, quatre, tres),
 comprovi l'encesa i que Déu l'acompanyi
 (dos, un, enlairament!).

Centre de control al comandant Tom:
 ho ha aconseguit!
 I els periodistes volen saber quina marca de samarretes porta.
 Ara és el moment d'abandonar la nau, si s'hi veu amb cor.
 «Comandant Tom al centre de control:
 estic sortint per la porta.
 Estic flotant d'una manera molt estranya,
 i les estrelles semblen ben diferents.
 Perquè aquí
 estic assegut en una llauna,
 molt lluny del món.
 La Terra és blava.
 I no hi puc fer res.

Tot i que em trobo a més de cent mil milles,
 em sento molt tranquil,
 i crec que la nau sap cap on va.
 Digueu a la meva dona que l'estimo molt, ja ho sap.»
 Centre de control al comandant Tom:
 hem perdut la connexió, alguna cosa no va bé.
 Em sent, comandant Tom?
 Em sent, comandant Tom?
 Em sent, comandant Tom?
 Em...»
 «Soc aquí, flotant al voltant de la llauna,
 molt lluny de la Lluna.
 La Terra és blava.
 I no hi puc fer res.»

1. Indiqueu com és el començament d'aquesta cançó i quin compàs té.
 - a) Anacrústic i 4/4.
 - b) Tètic i 3/4.
 - c) Tètic i 6/8.
 - d) Acèfal i 4/4.

2. En la primera part de la cançó sentim una veu que, parlant, fa el compte enrere per a l'enlairament de la nau. Quin valor rítmic s'aplica a cadascuna de les xifres del compte enrere?
 - a) Corxera.
 - b) Blanca.
 - c) Negra.
 - d) Rodona.

3. La cançó consta de
 - a) dues grans parts; la separació entre la primera i la segona està marcada per la prolongació d'un acord instrumental dissonant que representa el soroll produït per l'enlairament de la nau.
 - b) tres parts que es corresponen amb les tres estrofes del text, cadascuna de les quals té una melodia diferent.
 - c) tres parts que es corresponen amb les tres estrofes del text, si bé en la tercera tornem a sentir fragments de la melodia que hem sentit en la segona part.
 - d) tres parts que es corresponen amb les tres estrofes del text i que se separen amb el mateix interludi instrumental de quatre compassos.

4. Tot just després de l'enlairament de la nau espacial, la cançó
 - a) es fa més expressiva mitjançant l'extensió de l'àmbit melòdic i la contundència del començament tètic en una frase repetida de set compassos.
 - b) manté el mateix àmbit reduït i to monòton de la primera estrofa amb una frase de començament igualment anacrústic de vuit compassos que després es repeteixen.
 - c) es fa més dramàtica mitjançant el canvi a modalitat menor, els salts disjunts en la melodia i l'asimetria d'una frase repetida de cinc compassos.
 - d) es fa més distesa a causa del diàleg establert entre el centre de control i l'astronauta en una llarga frase de setze compassos amb dos períodes diferents, però amb el mateix tipus de començament tètic per a tots dos.

5. La cançó arriba al clímax dramàtic en el moment en què el centre de control pregunta a l'astronauta «Em sent, comandant Tom?» («*Can you hear me, Major Tom?*»), mitjançant la repetició d'un mateix disseny melòdic
 - a) en un registre cada cop més agut i exasperat de la veu.
 - b) cada vegada més apressat i inquiet per la falta de resposta de l'astronauta.
 - c) sense modificacions i que queda interromput completament per la resposta en el buit de l'astronauta.
 - d) que va perdent intensitat fins a dissoldre's en el silenci de la desconnexió.

B) Anàlisi estilística i contextual

[1 punt]

Redacteu un comentari breu sobre la peça que heu escoltat en què esmenteu el gènere al qual pertany, l'estil general en el qual s'inscriu, l'època en què es va compondre i el context cultural en què s'emmarca.

Exercici 3

[2 punts: 0,5 punts per cada qüestió]

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions que es plantegen a continuació.

A la recerca del silenci perdut

El silenci no existeix. Almenys, no per a nosaltres. Estrictament parlant, es tracta d'una cosa que no podem experimentar. El silenci pur només existeix a l'espai buit, un lloc del qual, per raons òbvies, no tenim cap experiència física directa. Només podem estar en el buit aïllats en escafandres que, inevitablement, introdueixen soroll.

Es pot mirar de produir silenci en una cambra anecoica, una habitació folrada amb materials que absorbeixen gairebé tot el so. El compositor John Cage explicava que una vegada que va passar una estona en una d'aquestes cambres, en tot moment havia estat sentint dos sons: un d'agut i un de greu. Quan en va sortir, l'enginyer encarregat de la instal·lació li va explicar que el so agut el feia el seu sistema nerviós en funcionament, i que el greu provenia de la seva sang mentre circulava per venes i artèries. Aquesta experiència reveladora va permetre a Cage arribar a la conclusió que no calia preocupar-se pel futur de la música. El so s'imposaria sempre al silenci.

La ciència, per tant, ens diu que no hi ha manera de percebre el veritable silenci. Però la ciència no ho sap tot. El silenci, doncs, es pot entendre com una metàfora, un estat utòpic cap on ens podem dirigir sense arribar-hi mai del tot, una tela en blanc, un escenari, un teló de fons on succeeix tot el que està relacionat amb un mateix que no podríem descobrir de cap altra manera. Així és com s'interpreta, almenys, des de la pràctica de la meditació. [...]

En aquesta mateixa línia, per bé que amb una mica menys de mística, escriu l'editor i explorador Erling Kagge al llibre *El silenci en temps de soroll* (Edicions 62, 2017). Kagge sosté que el silenci és el nou luxe, una manera més profunda d'experimentar la vida que no pas encendre la televisió, una clau per obrir la porta a noves maneres de pensar. En un món inundat pel brogit de les màquines i les xarxes socials, la voluntat d'experimentar el silenci no és res espiritual, ni tan sols cap renúncia, diu Kagge. Només un recurs pràctic per tenir una vida més plena. Kagge defensa que és possible trobar el silenci en el món actual, a la muntanya, a casa i fins i tot al metro, perquè, més que un estat físic objectiu, el silenci és un estat mental. De tota manera, tal com confessa al llibre, a ell li ha calgut anar a buscar-lo ben lluny per adonar-se'n: al pol Sud, al pol Nord i fins i tot al cim de l'Everest —als anys noranta va ser el primer que va acumular aquestes tres fites de l'exploració. Kagge entén el silenci com l'absència de paraules, de llenguatge, d'un codi que descriu i interpreti el món i, per tant, permeti viure'l més directament sense filtres intel·lectuals. La seva recomanació per assolir-lo consisteix a deixar els aparells electrònics a casa, anar en una direcció fins a arribar a un indret desert i estar-s'hi sol durant tres dies sense parlar amb ningú. Segons Kagge, marxar és el primer pas per començar a descobrir cares desconegudes d'un mateix. Aquesta recomanació, portada a l'extrem, és el que ja havien experimentat els exploradors polars del segle XIX, i val a dir que, en alguns casos, a més de conèixer-se a ells mateixos, l'experiència intensa del silenci els havia dut prop de la bogeria. En una de les seves expedicions a l'Àrtic, l'explorador noruec Fridtjof Nansen es va veure obligat a passar un tercer hivern consecutiu sobre el gel. Forçat a passar mesos de foscor absoluta i a suportar un fred implacable en un refugi excavat a terra, Nansen llegia i rellegia nit rere nit les taules de navegació per foragitar el silenci, només perquè el mer contacte visual amb les lletres impreses li infonia una tènue seguretat de formar part d'alguna cosa que li recordava vagament la civilització.

[...] El mateix John Cage, que en una cambra anecoica havia descobert que el silenci no existia, és conegut per l'obra *4'33"*. La va compondre el 1952 i es va estrenar el 29 d'agost d'aquell mateix any a Woodstock, Nova York. En un auditori ple de gom a gom, el pianista especialitzat en música d'avantguarda David Tudor va seure davant del piano, en va obrir la tapa i va restar immòbil 30 segons. A continuació, va tancar la tapa, la va tornar a obrir i va estar-se quiet 2 minuts i 23 segons més. Un cop fet això, va tornar a obrir la tapa i va romandre davant del piano sense moure's 1 minut i 40 segons. Transcorregut aquest temps, el pianista va tancar la tapa i va abandonar l'escenari.

Què volia dir Cage amb aquesta peça? Què volia dir amb una composició musical que consistia en 4 minuts i 33 segons de silenci? Potser pretenia, molt abans del soroll metafòric de les xarxes socials, recordar-nos la simple possibilitat del silenci. Tot i que no el puguem percebre mai del tot, Cage ens recorda que el podem buscar, que ens hi podem refugiar en moments feixucs i que, fins i tot, hi podem descobrir alguna cosa profitosa de nosaltres mateixos i del món que ens envolta. I si provem, doncs, de contemplar el pròxim paisatge que ens deixi bocabadats sense proferir ni una sola paraula? O de mirar atentament la persona que tenim més a prop durant 4 minuts de silenci? O d'endinsar-nos sols en la nit, lluny de tot i de tothom, sense aparells electrònics i admirar la respiració silenciosa de les estrelles?

Prou. Callo. Deixo l'ordinador, el mòbil i me'n vaig a buscar aquest silenci que no existeix.

Toni Pou. «A la recerca del silenci perdut». *Ara Diumenge* [en línia] (15 octubre 2017)

--	--

--	--

Etiqueta de l'alumne/a

Institut
d'Estudis
Catalans